

TRƯỜNG THPT CHUYÊN BẢO LỘC
Tổ Ngữ Văn

**ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP MÔN NGỮ VĂN LỚP 10
HỌC KÌ I (2018 – 2019)**

A. NỘI DUNG ÔN TẬP

I. Phần Tiếng Việt

HS cần lưu ý các đơn vị kiến thức sau để trả lời các câu hỏi trong phần đọc – hiểu:

1. Các phương thức biểu đạt: Nhận diện phương thức biểu đạt được sử dụng trong văn bản.
2. Các biện pháp tu từ: Chỉ ra và nêu ngắn gọn hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong văn bản.
3. Hoạt động giao tiếp bằng ngôn ngữ: phân tích các nhân tố giao tiếp, các đặc điểm ngôn ngữ nói và ngôn ngữ viết trong văn bản
4. Phong cách ngôn ngữ sinh hoạt: phân tích đặc điểm của ngôn ngữ sinh hoạt, đặc trưng của phong cách ngôn ngữ sinh hoạt.
5. Văn bản: xác định câu chủ đề, nội dung, đặt nhan đề.

II. Phần Làm văn

1. Viết một đoạn văn nghị luận xã hội (10 – 15 dòng) bàn về vấn đề được rút ra từ văn bản đọc - hiểu.
2. Viết bài văn nghị luận văn học.

III. Lưu ý về cấu trúc đề thi

Phần I: Đọc – hiểu (3,0 điểm) gồm 3 - 4 câu hỏi về xác định thể thơ, các biện pháp tu từ, phương thức biểu đạt, nội dung, chủ đề văn bản,...

(Có thể lấy văn bản trong chương trình đã học hoặc văn bản ngoài chương trình)

Phần II: Làm văn (7,0 điểm): gồm 2 câu:

Câu 1 (2,0 điểm): Vận dụng kiến thức xã hội và đời sống để viết đoạn văn nghị luận xã hội bàn về vấn đề được rút ra từ văn bản đọc – hiểu.

Câu 2 (5,0 điểm): Vận dụng khả năng đọc – hiểu, kiến thức văn học để viết bài nghị luận văn học.

Đề làm tốt câu 2 này, HS lưu ý nắm nội dung và nghệ thuật các văn bản sau:

- *Tỏ lòng* (Phạm Ngũ Lão)
- *Cảnh ngày hè* (Nguyễn Trãi)
- *Độc Tiểu Thanh kí* (Nguyễn Du)
- *Nhàn* (Nguyễn Bỉnh Khiêm)

B. ĐỀ MẪU (Thời gian làm bài 90 phút)

PHẦN I. Đọc hiểu (3,0 điểm)

Đọc bài thơ sau và trả lời câu hỏi nêu ở dưới:

Phiên âm:

Cố nhân tây từ Hoàng Hạc Lâu

Yên hoa tam nguyệt há Dương Châu.

*Cô phàm viễn ảnh bích không tận,
Duy kiến Trường Giang thiên tế lưu.*

Dịch thơ

*Bạn từ lâu Hạc lên đường,
Giữa mùa hoa khói, Châu Dương xuôi dòng.
Bóng bướm đã khuất bầu không,
Trông theo chỉ thấy dòng sông bên trời.*

(Tại Hoàng Hạc lâu, tiễn Mạnh Hạo Nhiên đi Quảng Lăng,
Tr144, SGK Ngữ văn 10, Tập I, NXBGD 2006)

1. Nêu chủ đề của văn bản trên?
2. Tại sao nhà thơ chọn phía tây lầu Hoàng Hạc để tiễn bạn?
3. Hai tiếng *cố nhân* mà dịch là *bạn* có nói hết ý nghĩa của từ *cố nhân* chưa? Vì sao?
4. Cánh bướm cô đơn (*cô phàm*) trong dòng thơ thứ 3 được khắc họa trong những mối quan hệ nào?
Nêu hiệu quả nghệ thuật của hình ảnh này.

PHẦN II. Làm văn (7 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ bài thơ ở phần đọc hiểu, anh (chị) hãy viết một đoạn văn khoảng 15 dòng bày tỏ suy nghĩ về vẻ đẹp tình bạn trong cuộc sống hôm nay?

Câu 2. (5,0 điểm)

Phân tích bài thơ *Tỏ lòng* của Phạm Ngũ Lão.

.....HẾT.....